

דחוף ביותר!!

11 באוגוסט, 2008
ש/18056

לכבוד
תא"ל אביחי מנדלבלית
הפרקליט הצבאי הראשי

א' נ',

הנדון: העמדתם לדין של סא"ל עמרי בורברג והחייל היורה
סימוכין: מכתבנו מיום 7.8.2008 ש/18051
מכתבך מיום 7.8.2008 פמב-187072

1. הננו שבים ופונים אליך בשם אשרף אברהמים אחמד אבו רחמה, ובשם בצלם, האגודה לזכויות האזרח בישראל, יש דין והוועד הציבורי נגד עינויים.
2. לאחר שעיינו בתשובתך ובכתב האישום, חזרנו והגענו למסקנה - כי ההחלטה על העמדתם לדין של המג"ד והחייל היורה בעבירה של "התנהגות בלתי הולמת" במקרה דנן פגומה באופן חמור, ונגועה בחוסר סבירות קיצוני.
3. לצורך ביסוסה של מסקנה זו די בגרסה העובדתית שהובאה במכתב תשובתך, ובכתב האישום שהוגש נגד המג"ד והחייל היורה (כפי שפורסם באתר Ynet). **מהגרסה העובדתית הזו עולה, כי המג"ד, סא"ל בורברג, נתן שתי פקודות לחייל תחת פיקודו, שעניינן ירי בעצור כפות וחסר ישע (פקודה 1 - "מה אתה אומר, נלך לצד ונירה בו גומי?", תשובת סמ"ר ל' "אין לי בעיה לירות בו גומי"; פקודה 2 - "תדרך כדור", תשובת סמ"ר ל' "יש לי כבר כדור בקנה"). בעקבות הפקודות הללו, ובזמן שהמג"ד אוחז בעצור, ירה סמ"ר ל', מטווח קצר ביותר, כדור פלדה מצופה גומי לעבר רגלו של העצור הכפות.**
4. **אף אם נניח, כי הפקודות שנתן המג"ד נועדו "אך" לשם הטלת אימה ופחד בליבו של עצור כפות, באמצעות איום, כי יבוצע בו ירי מ"טווח אפס" (וכי לא התכוון 'באמת' שפקודותיו יבוצעו כלשונן), הרי שמדובר במעשים המהווים עבירות חמורות בהרבה מזו שנבחרה על-ידך.**
5. **באשר לחייל, הרי שאין כל מחלוקת, כי הנ"ל ביצע ירי מכון מטווח קצר ביותר, בעצור כפות וחסר ישע. כפי שצוין בתשובתך, אף אם סבר החייל שקיבל פקודה לעשות כן, אין כל ספק, שמדובר בפקודה בלתי-חוקית בעליל. כידוע ירי של כדור פלדה מצופה גומי מטווח כה קצר עלול להיות קטלני או לגרום לנכות משמעותית.**
6. בין העבירות המנויות בחוק השיפוט הצבאי, שנעברו על-ידי המג"ד והחייל, על פי מסכת עובדתית זו ניתן למנות את העבירות הבאות: התעללות בעצור בנסיבות מתמירות (סעיף 65) -

שהעונש המירבי בצידה הינו 7 שנות מאסר; חריגה מסמכות עד כדי סיכון חיים או בריאות (סעיף 72) – שהעונש בצידה הינו 3 שנות מאסר; וכן שימוש בלתי חוקי בנשק (סעיף 85) – שבמקרה בו הפעיל החייל את הנשק, העונש בצידה הינו שלוש שנות מאסר. ובאשר לחייל, התשתית העובדתית מבססת אף ביצועה של עבירה לפי סעיף 335 לחוק העונשין – חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות.

7. למרות זאת, החלטת על הגשת כתבי-אישום נגד השניים בגין עבירה צבאית של "התנהגות שאינה הולמת" בלבד, ולא בגין העבירות הפליליות, העולות מחומר הראיות שנאסף. העבירה של "התנהגות שאינה הולמת" הינה עבירת סל כללית, אשר הערך המוגן שלה הוא שמירה על מעמדו של צה"ל ותדמיתו, ועניינה הפרות אתיות. לא בכדי עבירה זו אינה גוררת אחריה רישום פלילי. אין היא הולמת מקרים, בהם הופרה חובת ההגנה על חייהם, בריאותם וכבודם של המצויים במשמורתם ובאחריותם של חיילי צה"ל. בחירה בעבירה זו מעבירה לקצינים ולחיילים אחרים מסר חמור ביותר של זילות בחיי אדם, ומכשירה את הקרקע למקרים הבאים.

8. הפער שנפער בין העובדות, המתוארות בכתב האישום, לבין סעיף האישום שנבחר, הינו פער משמעותי. החלטה זו חורגת באופן קיצוני ממדיניות של רשות תביעה סבירה. השווה, למשל, להנחיית פרקליט המדינה מס' 8.1, מיום כ' בכסלו התשס"ו (21.12.05), בסעיף י"א, המורה: "חשוב להקפיד שלא יהיה פער משמעותי בין התיאור העובדתי לבין סעיף האישום". דברים, שנאמרו שם כהנחייה לעריכת הסדר טיעון, יפים ביתר שאת לענייננו, בו לא נערך הסדר טיעון (לפחות לא הסדר פורמאלי).

9. חוסר הסבירות שבהחלטה זו חמור במיוחד כאשר מדובר במפקד בכיר – סא"ל ומפקד גדוד – שאמור לשמש מודל חיקוי לחיילים רבים.

10. זאת ועוד, חוסר הסבירות הקיצוני שבהחלטה מתחזק נוכח חשדות להתרחשותם של מקרי התעללות נוספים במהלכם של אותם ימים, בהם סא"ל בורברג פיקד על המרחב. באחד מהמקרים הועלו טענות למעורבותו הישירה של סא"ל בורברג:

10.1. ביום 29.5.2008 בשעה 7:45 הגיע סאמי כאדם עבד אלפתאח נאפע, ילד בן 10, לבית ספרו בכפר נייעלין. באותו בוקר ניצבו שני גייפים צבאיים בשער הכניסה לבית הספר. מסיבה לא ברורה, סמוך לשעה 9:30 ובעת ששיחק עם חבריו בחצר בית הספר, נורתה ירייה מכיוון הגייפים אשר פגעה במותנו של נאפע. נאפע הועבר למרפאה בכפר לקבלת טיפול רפואי. סמוך לשעה 12:30 הגיע נאפע עם אביו אל מחסום נייעלין בכוונה לעבור דרכו ולהמשיך לבית חולים לצורך קבלת טיפול מקצועי יותר. החיילים במחסום סירבו לאפשר את המעבר והינחו את האב לפנות לבית אל ולהגיש שם תלונה.

תלונה בגין אירוע זה הוגשה על-ידי ארגון יש דין ביום 2.6.2008 למצ"ח ירושלים ומטופלת במסגרת הודעה 508/08.

10.2. ביום 29.5.08 בסביבות השעה 11:00 הגיע כאדם עבד אלפתאח מוחמד נאפע למרכז נייעלין והחנה את רכבו על יד האיטליז. באזור שהו אותה עת כעשרה רכבים של כוחות הביטחון (מג"ב וצבא). נהג הגייפ של מג"ב קרא לבעלי הרכבים שחנו באזור להזיז את רכביהם מהמקום. חלקם ניגשו לרכבים על מנת להזיזם אולם עוד לפני שהספיקו לעשות כן, זרק השוטר רימון הלם מתחת לאחד הרכבים. בשלב זה ביקש נאפע להזיז

את רכבו אך שוב, עוד לפני שהספיק לעשות כן, ירה אותו שוטר כדור פלדה מצופה גומי לעבר שמשות הרכב הקדמית של נאפע וזו נופצה.

תלונה בגין אירוע זה הוגשה על-ידי ארגון יש דין ביום 3.7.2008 למח"ש מצורפת ומסומנת כנספח א'. כעבור עשרה ימים, ביום 13.7.08, התקבלה תשובת מח"ש, לפיה "לאחר בחינת התלונה ועיון במכלול החומר הנוגע לאירוע שנאסף, ולאחר ששקלו בכובד ראש, הגיעו למסקנה שלא יהיה זה נכון לפתוח בחקירה פלילית במקרה זה, מהטעמים הנוגעים לבחינת העניין הציבורי הכולל בחקירת התיק".

10.3. ביום 6.7.2008 בסביבות השעה 11:00 נעצר מר מהיוב סרור, תושב נייעלין, על-ידי שוטרי מג"ב והובל לכניסה לכפר. בעת שהיה עצור, כפות ומכוסה עיניים, התנפלו עליו חיילים ושוטרי מג"ב בבעיטות. הכאתו נמשכה מעת לעת לאורך שעות. זעקות הכאב וקריאותיו לעזרה לא הביאו להפסקת המכות וההתעללות הקשה. הוא שוחרר בשעה 17:00 לערך.

תלונה בגין אירוע זה הוגשה על-ידי ארגון בצלם ביום 5.8.2008 הן לפרקליטה לעניינים מבצעיים והן למח"ש. העתק מהתלונה מצורף ומסומן כנספח ב'.

10.4. ביום 6.7.08 בסביבות השעה 11:00 בעת שהכפר נייעלין היה תחת עוצר וכאדם עבד אלפתאח מוחמד נאפע שהה בביתו יחד עם בני משפחתו, נשמע ירי מחוץ לבית. מיד לאחר מכן הושלכו שני רימוני גז מדמיע לתוך הבית. כתוצאה מזריקת הרימונים נשברו שני חלונות בבית. כתוצאה מהירי נופצה שמשות רכבו של נאפע.

תלונה בגין אירוע זה הוגשה על-ידי ארגון יש דין ביום 17.7.08 למצ"ח ירושלים ומטופלת במסגרת הודעה 6050/08.

10.5. ביום 7.7.08 בסביבות השעה 13:00 בעת שמר הלאל עבד אלקאדר מוצטפא נאפע שהה בביתו הוא הבחין בקבוצת חיילים, שצועדת ברחוב סמוך לביתו בכפר נייעלין. החיילים עברו על יד מכוניתו שחנתה ברחוב. אחד החיילים השליך רימון הלם לתוך הרכב. החייל המתין עד שהרכב החל לבעור ואז המשיך בדרכו.

תלונה בגין אירוע זה הוגשה על-ידי ארגון יש דין ביום 18.7.2008 למצ"ח ירושלים ומטופלת במסגרת הודעה 6048/08.

10.6. ביום 13.7.2008 נעצר מר צלאח אל-חיוואגיא במהלך הפגנה בכפר נייעלין. לדבריו, בזמן שהיה עצור במחנה מכבים בעט סא"ל בורברג יחד עם חיילים נוספים בו ודרך לו על הידיים. החיילים האחרים היכו את מר אל-חיוואגיא עד שהתעלף.

תלונה בגין אירוע זה הוגשה על-ידי ארגון בצלם ביום 28.7.2008 הן לפרקליטה לעניינים מבצעיים והן למצ"ח. העתק מהתלונה מצורף ומסומן כנספח ג'.

10.7. ביום 15.7.2008 נורה מר מוחמד עמירה, תושב הכפר שהשתתף בתהלוכה, מירי של כדורי פלדה מצופי גומי, על-ידי קבוצת חיילים, עליה נמנה קצין בדרגת רס"ן, בשם מיקי. אחד הכדורים חדר לזרועו השמאלית, עת הרים את ידיו למעלה.

תלונה בגין אירוע זה הוגשה על-ידי ארגון בצלם לפרקליטה לעניינים מבצעיים. העתק מהתלונה מצורף ומסומן כנספח ד'.

10.8. ביום 29.7.08 אחר הצהרים נורה ונהרג אחמד חיסם יוסף מוסא, ילד בן 11, במהלך הפגנה בכפר נייעלין. מוסא נורה מאש חיה.

תלונה בגין אירוע זה, הוגשה על-ידי הארגונים יש דין ובצלם למח"ש. העתק מהתלונה שהוגשה על-ידי בצלם מצורף ומסומן כנספח ה'.

10.9. ביום 30.7.08 נורה יוסף עמירה, בן 17 בידי שוטר מג"ב בשעה שהיה בפתח ביתו. מספר ימים לאחר מכן הוא מת מפצעיו.

תלונה בגין אירוע זה הוגשה על ידי ארגון בצלם למח"ש. העתק מהתלונה מצורף ומסומן כנספח ו'.

11. דברים אלה מלמדים לכאורה, כי תחת פיקודו של סא"ל בורברג התפתחה אווירה כללית, שהתירה והכשירה ביצועם של מעשי עוול והתעללות בעצורים ובאוכלוסיה אזרחית. חשוב לחקור אם המג"ד ידע על מעשים אלה, ועל כל פנים, נוכח אחריותו הפיקודית מחובתו היה לדעת עליהם ולמנוע את התרחשותם. אווירה זו אף מסבירה את תגובתו של החייל לפקודה הבלתי חוקית בעליל שקיבל ממפקדו, אותה ביצע ללא כל הרהור או ספק.

12. כן ציינת, כי אחד הגורמים שנשקלו על-ידך לקולא, אם כי בצורה מוגבלת, היה התוצאות הקלות יחסית שהיו לאירוע – חבלה שטחית וקלה. מר אבו רחמה, הקורבן, לעומת זאת, מציין בעדות שמסר, שבועיים לאחר האירוע, כי הוא עדיין סובל מכאבים. יחד עם זאת לא נתת משקל כלשהו לנוק הנפשי החמור, שגורם אירוע מעין זה, ושבדיוק אליו כיוון סא"ל בורברג – הטלת אימה על עצור כפות, הסבור שהולכים לירות בו. פעולה זו היא בגדר עינויים כהגדרתם באמנה נגד עינויים. עינויים הם, בין היתר, גרימת סבל מנטאלי חמור במטרה להעניש אדם על מעשה שעשה או שנחשד בביצועו.

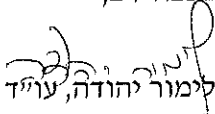
13. משקל נכבד במכתבך ניתן להליך הפיקודי שנקט הרמטכ"ל. לדבריך, לאחר שהמג"ד הודיע לרמטכ"ל על בקשתו לסיים את תפקידו, הודיע הרמטכ"ל למג"ד, כי החליט החלטה פיקודית מטעמו להעביר את המג"ד מתפקידו לאלתר. אך ראשית, זהו בבחינת נימוק שבדיעבד, שכן כפי שכבר פורסם, החלטתך ניתנה עוד בטרם הפגישה של המג"ד עם הרמטכ"ל ורק על סמך הודעתו של המג"ד על סיום תפקידו. שנית, כלל לא ברור מה המשמעות של החלטת הרמטכ"ל, שכן למיטב ידיעתנו לא ננקט במקרה זה הליך של הדחה כפי שמפורט בפקודת מטכ"ל 3.0226 "הדחה, השהייה והעברה מתפקיד", הליך המסתיים בכתב הדחה, המתויק בתיקו האישי של המודח. שלישית, הצעד שנקט היה מוגבל ביותר – לא נקבע שהמג"ד יסיים את שירותו הצבאי, לא נקבע שהמג"ד לא יוכל לשרת בתפקידים פיקודיים בעתיד, ומכאן החשיבות של מסר ערכי ברור וחד משמעי במסגרת ההליך הפלילי.

14. המקום הגיאומטרי להתחשבות בקיומן של נסיבות מקלות הינו בשלב שקילת העונש הראוי, ולא בשלב בחירתו של סעיף העבירה. במקרה זה הופגנה גישה סלחנית ביותר בעת בחירת סעיף האישום, וכפי שכבר פורסם, התביעה הצבאית כבר גיבשה את עמדתה העונשית במקרה זה, שאף היא מופלגת לקולא. בכוונת התביעה לבקש להטיל על שני הנאשמים מאסר על תנאי וכן הורדת החייל היורה לדרגת טוראי.

15. למרבה הצער, וכפי שתואר בדוח של הוועד הציבורי נגד עינויים מיוני 2008 "בלתי חוקי בעליל – התעללות חיילים בעצירים פלסטינים", התעללות חיילים בעצורים כפותים הפכה לתופעה.

ככל שקיימת בצה"ל כוונה לפעול למניעתם של מעשי עוול והתנהגות ברוטאלית כגון זו שנחשפה במקרה הירי דנון, מעשים העשויים לעלות כדי ביצועם של פשעי מלחמה, הרי שמחובתך, כמי שעומד בראשה של מערכת הפרקליטות הצבאית להבהיר זאת, באמצעות הגשתו של כתב אישום, התואם את חומרת המעשים שבוצעו. לעומת זאת, ההחלטה על העמדתם של המג"ד והחייל היורה בגין "התנהגות שאינה הולמת" משדרת בדיוק את המסר ההפוך.

בנסיבות אלה אנו שבים על דרישתנו להורות על תיקונו של כתב האישום כך שישקף את חומרת המעשים, שהובילו לביצועו של ירי מטווח קצר בעצור כפות וחסר ישע. בנסיבות העניין, ונוכח זאת שכתב האישום המקל באופן קיצוני כבר הוגש ביום 7.8.2008, נבקש להודיענו ללא דיחוי על עמדתך או לחלופין על כך שהתביעה תבקש לדחות את פתיחת המשפט עד לסיום בירור פנייתנו. זאת על מנת לחסוך בהליכים משפטיים מיותרים.

בכבוד רב,

 לימור יהודה, עו"ד

העתקים:
 עו"ד אסנת מנדל, מנהלת מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה
 אלי"מ לירון ליבמן, התובע הצבאי הראשי

Michael Sford, Law Office

49 Ehad Ha'am st., Tel Aviv 65206, Israel
Tel: 972-3-6206947-8-9
Fax: 972-3-6206950
michael@jurists.co.il

מיכאל ספרד, משרד עורכי דין

רח' אחד העם 49, תל אביב 65206
טל: 03-6206947-8-9
פקס: 03-6206950
michael@jurists.co.il

Michael Sford, Adv.
Shlomy Zecharia, Adv.
Natalie Rosen, Adv.
Neta Patrick, Adv.

מיכאל ספרד, עו"ד
שלומי זכריה, עו"ד
נטלי רוזן, עו"ד
נטע פטריק, עו"ד

3.7.2008

לכבוד

המחלקה לחקירות שוטרים

באמצעות פקס מס': 02-6467794 ובאמצעות דואר רשום

הנדון: תלונה

מרשי, כאדם עבד אלפתאח מוחמד נאפע, ת.ז. 958470379 וארגון "יש דין"

(שלנו: 1471/08)

שלום רב,

1. אני פונה אליך בשם מרשי שבנדון ובנוגע לאירוע שבו היה מעורב מרשי ביום 29.5.08 בניעלין.
2. באותו יום לקראת הצהרים הגיע מרשי למרכז נייעלין ואחנה את רכבו על יד האיטליז. באיזור שהו אותה עת כעשרה רכבים של כוחות הביטחון (למיטב זכרונו של מרשי גייפ אחד היה של מגי"ב ושאר הגייפים של הצבא). נהג הגייפ של מגי"ב שחנה על ידי האיטליז (בעל מבנה גוף רזה וגוון עור שחום, דובר ערבית כשפת אם) קרא לבעלי הרכבים שחנו באזור להזיז את רכביהם מהמקום. חלק מהם ניגשו לרכבים על מנת להזיזם אולם עוד לפני שהספיקו לעשות כן, זרק שוטר מגי"ב רימון הלם מתחת לאחת המכוניות. במקום החל ויכוח בין בעל הרכב לשוטר. בשלב זה ביקש מרשי להזיז את רכבו אך שוב, עוד לפני שהספיק לעשות כן, ירה אותו שוטר כדור גומי לעבר שמשות הרכב הקדמית של מרשי וזו נופצה.
3. אבקש לראות במכתבי זה תלונה רשמית בשם מרשי בגין גרימת נזק לרכוש על ידי שוטר מגי"ב.
4. אני עומדת לרשותכם לצורך תיאום גביית הודעת מרשי.
5. אודה על טיפולכם המהיר בתלונה.

בכבוד רב,

נטלי רוזן, עו"ד

בצלם

בצלם - מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים (ע.ר.)
بتسيلم - مركز المعلومات الإسرائيلي لحقوق الإنسان في الأراضي المحتلة
B'Tselem – The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories

5.8.08
ש.מ. 12699

לכבוד
עו"ד הרצל שבירו
מנהל המחלקה לחקירות שוטרים, פרקליטות המדינה
רח' הרטום 8, ת.ד. 45208, ירושלים 91450
וכן באמצעות פקס : 5412416

הפרקליטות לעניינים מבצעיים,
הפרקליטות הצבאית, ד.צ. 02329
וכן באמצעות פקס : 03-5126475

שלום רב,

הנדון: אנשי כוחות הביטחון תקפו את מהיוב סרור בניעלין והתעללו בו משך שעות, 6.7.08

על פי עדות שנמסרה לבצלם, בבוקר יום 6.7.08 שוטרי משמר הגבול תקפו את מר מהיוב מוחמד עבד אל-מועטי סרור בניעלין. תחילתה של התקיפה אף צולמה בידי צלם אל-גיזירה ושודרה בטלוויזיה. בהמשך השוטרים הסיעו את מר סרור לכניסה המזרחית לניעלין, שם היו בנוסף לשוטרים חיילים. אנשי כוחות הביטחון כיסו את עיניו של מר סרור והכו אותו, כך שלא ידע מי המתעללים בו ואם היו חיילים או שוטרים. מאוחר יותר מר סרור מצא עצמו בבסיס משמר הגבול. בסך הכול אנשי כוחות הביטחון החזיקו את מר סרור ברשותם למשך כארבע שעות. במשך זמן זה הכו אותו והתעללו בו קשות.

לשימושכם, מספר תעודת הזהות של מר סרור הוא 980749039.

נדרוש כי תיפתחנה חקירות לבירור נסיבות האירוע.
נבקש כי תעדכנו אותנו אודות טיפולכם במקרה.

בברכה,

מעין גבע

בצלם

העתק:

שיקו גבסו, מפקד מצ"ח שרון-שומרון, באמצעות פקס : 09-8972707

28.7.08
ש.מ 12689

לכבוד,
סיגל משעל שחורי, סא"ל
הפרקליטה לעניינים מבצעיים
הפרקליטות הצבאית הראשית
הקריה
תל אביב

באמצעות פקס : 03-5126475
טלפון : 03-5126480 /4

ד"ר אלכס אדלר, תג"ד
קצין רפואה ראשי
שירות בתי הסוהר

באמצעות פקס : 08-9193970
טלפון : 08-9776891/2

מר דני שאול, רס"ר
מפקד היחידה לחקירות סוהרים
שירות בתי הסוהר

באמצעות פקס : 08-9124232
טלפון : 08-9124235

עו"ד הרצל שבירו
מנהל המחלקה לחקירות שוטרים
פרקליטות המדינה
רח' הרטום 8
ת.ד. 45208
ירושלים 91450

באמצעות פקס : 02-5412416

שלום רב,

**הנדון : חשד להכאה, התעללות, מעצר בניגוד להוראת רופא של צלחא אל-ח'וואג'א, תושב
ניעלין, בעקבות הפגנה נגד בניית מכשול ההפרדה, 13.7.08.**

בעקבות פרסום סרט הוידאו בו נראה חייל יורה בעציר פלסטיני כפות הגיעה לידי בצלם פניה מתושב ניעלין המשמש כחובש מתנדב בהפגנות נגד בניית מכשול ההפרדה. בתלונתו לבצלם, מתאר מר אל-ח'וואג'א שרשרת של התעללויות מרגע מעצרו על ידי חיילים, העברתו אל תחנת משטרת בנימין ועד להגעתו אל כלא עופר.

צלח מוחמד תאיה אל- ח'וואג'א מתאר בתלונתו לבצלם שורה של אירועים בהם מעורבים בעיקר שני קצינים, עומרי ומיקי, בעקבות מעצרו ביום ראשון, 13.7.08.

מר אל-ח'וואג'א מספר בתלונתו כי סא"ל עומרי, אותו זיהה בסרט הוידאו, סימן אותו במהלך הפגנה בניעלין שהתקיימה ב-13.7.08 והורה לחיילים לעצור אותו. הוא מספר כי בשל החלטתו של עומרי, השליך לעברו מיקי רימון גז מדמיע ואחר כך התנפל עליו ותלש את תעדת החובש מאפודו. בנוסף, בהוראה של מיקי, התנפלו כשבעה חיילים על מר אל-ח'וואג'א במטרה לעצרו.

בהגיעו פצוע משאיפת גז מדמיע אל המחנה הצבאי טופל מר אל-ח'וואג'א על ידי חובשים צבאיים. לטענתו, החובשים טענו בפני עומרי כי הוא זקוק לטיפול רפואי ופינוי לבית חולים. עומרי, לטענתו, קילל אותו וטען כי הוא אינו פצוע וכי הוא זה שגורם לבעיות בניעלין. בויכוח בין עומרי לאיש צוות הרפואה בדבר הצורך לפנותו לבית החולים, התעקש עומרי כי מר אל-ח'וואג'א יעצר. פרק זמן קצר אחר כך ניגש מיקי עם עוד מספר חיילים אל מר אל-ח'וואג'א וטען בפניו בגסות כי הוא אינו פצוע. אל קבוצת החיילים הצטרף עומרי שבעט בעציר ודרך לו על הידים. החיילים האחרים הכו גם הם את מר אל-ח'וואג'א עד שהתעלף.

מר אל-ח'וואג'א התעורר במרפאה מספר דקות לפני שהועבר אל אמבולנס צבאי. לטענתו אחר שהוכנס אל האמבולנס, הגיעו מיקי ועומרי מלווים בחיילת כדי שתצלם אותו. הוא מספר כי החיילת נכנסה אל האמבולנס, הניחה את רגלה על בטנו, צחקה וצילמה אותו במצלמת סטילס. בסיום הארוע הועבר מר אל-ח'וואג'א באמבולנס אל משטרת בנימין.

בהגיעו אל תחנת המשטרה בבנימין, בעודו באמבולנס, הסיר ממנו שוטר את כיסוי העיניים ודרש ממנו לעמוד. לפתע, הופיע מיקי ומשך אותו מהאלונקה בכוח. מר אל-ח'וואג'א נזרק לעבר הקרקע ונשאר שוכב במשך פרק זמן.

בשלב מאוחר יותר פנה אל מיקי בבקשה לקבל מים לשתייה, דרש ממנו האחרון כי יעמוד לשם כך. בשל תשישות קשה לא יכל העציר לעמוד ומיקי, לטענתו, שפך בסמוך לו את המים מבלי ששתה.

מר אל-ח'וואג'א מוסיף ומספר כי כששכב על הקרקע בתחנת המשטרה טען רופא צבאי שליווה אותו כי הוא אינו כשיר למעצר אבל השוטרים במקום התעקשו להוביל אותו לתחנה.

אחרי כשעתיים, בשעה מאוחרת של הלילה, כאשר הבין מר אל-ח'וואג'א כי אינו כשיר למעצר נכנסו אל האמבולנס בו שכב קצין מג"ב וכנראה קצין משטרה ודרשו ממנו למסור הודאה. השניים תפסו את האלונקה עליה שכב מר אל-ח'וואג'א והפילו אותו ממנה על רצפת האמבולנס. שני הקצינים קיללו את מר אל-ח'וואג'א ולבסוף עזבו אותו מבלי שגבו ממנו הודאה.

מתחנת המשטרה פונה מר אל-ח'וואג'א אל בית הכלא עופר. לטענתו, גם במרפאת בית הכלא סירב הרופא לאשר את מעצרו אבל התעקשות החיילים הביאה לכך כי מר אל-ח'וואג'א ילקח אל אחד מהאוהלים שבבית הכלא.

ב- 17.7.08 שוחרר מר אל-חואגיא מכלא עופר לאחר שהפקיד סך 3,000 ₪ והואשם בהסתה, הפרעה לבניית מכשול ההפרדה ותקיפת מפעיל טרקטור. דיון נוסף בעניינו נקבע ב- 4.11.08.

תלונתו של מר אל-חואגיא מעלה חשדות לאלימות ועברות שונות מרגע מעצרו ועד לשיחרורו על תנאי. לאור החשדות הכבדים בכל אחד מהשלבבים, אבקש כי תפתח חקירה של מצ"ח, מח"ש ויח"ס לבדיקת הטענות המועלות.

אודה לטיפולכם המהיר בשל חומרת הטענות.

בכבוד רב,
רון שמעוני

מנהל אגף ריכוז מידע
בצלם

העתק: מפקד מצ"ח ירושלים

11.8.08
ש.מ 12714

לכבוד,
סיגל משעל שחורי, סא"ל
הפרקליטה לעניינים מבצעיים
הפרקליטות הצבאית הראשית
הקריה
תל אביב

שלום רב,

הנדון: פציעתו של מוחמד עבד אל-קאדר מוחמד עמירה מירי כדור גומי בידו בזמן שהרים את ידיו לסמן כי הפגנה אינה אלימה

ביום שלישי, 15.7.08 התקיימה תהלוכת מחאה נגד הקמת מכשול ההפרדה באזור חריקת אל-חירוב הנמצא דרומית לניעלין. הכלים המכאניים היו בדרכם לעזוב את האזור ולו על ידי רכבים צבאיים ורכב אזרחי מסוג טויוטה.

אחד הרכבים, ג'יפ צבאי, עצר את נסיעתו ושלושה חיילים ירדו ממנו ביניהם קצין המוכר לתושבי הכפר בשם מיקי.

מוחמד עבד אל קאדר מוחמד עמירה מספר כי עמד בראש התהלוכה כאשר מאחוריו צועדים כארבעים מפגינים. בסמוך למר עמירה צעד מפגין נוסף בשם עאהד אל-חוואג'א. המרחק בין השניים לחיילים היה כעשרים מטר כאשר הם הבחינו כי החיילים מכוונים לעברם את הנשקים. מר עמירה ואל-חוואג'א הרימו את ידיהם וצעקו לעבר החיילים בעברית: "אל תירו, אל תירו, הפגנה לא אלימה". מר עמירה מציין כי חזר על הדברים מספר פעמים.

אחד מהחיילים, מר עמירה אינו זוכר מי, ירה לעברו כדורי גומי שאחד מהם פגע בתלק הפנימי של זרוע שמאל. כתוצאה מהפגיעה החל מר עמירה לדמם. החיילים והקצין התעלמו מפציעתו והחלו בירי של גז מדמיע לעבר שאר המפגינים.

מר עמירה טופל במקום על ידי אחד המשתתפים בהפגנה ופונה ברכב פרטי להמשך טיפול רפואי בבית החולים ברמאללה.

מעדותו של מר עמירה עולה חשד כבד כי נורה על ידי חייל או קצין בניגוד להוראות השימוש בכדורי גומי. בנוסף, עצם נוכחותו של קצין שלא מנע את הירי מחייל לעבר מפגין המרים את ידו מטילה חשד כבד לעבירה מצידו.

אבקשך להורות על פתיחתה המהירה של חקירה ולא להסתפק בבדיקת הגורמים הרלבנטיים בשל
החשדות הכבדים המועלים.

אודה לתשובתך המהירה בנידון.

בכבוד רב,

רון שמעוני

מנהל אגף ריכוז מידע
בצלם

העתק: מפקד מצי"ח ירושלים

בצלם

בצלם - מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים (ע.ר.)
بتسيلم - مركز المعلومات الإسرائيلي لحقوق الإنسان في الأراضي المحتلة
B'Tselem – The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories

06/8/08
ש.מ. 12701

לכבוד:
עו"ד הרצל שבירו
מנהל המחלקה לחקירות שוטרים
פרקליטות המדינה
רח' הרטום 8
ת.ד. 45208
ירושלים 91450

שלום רב,

הנדון: שוטר משמר הגבול ירה למוות בילד, אחמד מוסא, בכפר נייעליון, מחוז רמאללה, 29.7.08.

ביום שלישי, 29.7.08, בסביבות השעה 18:00 בערב, ירה למוות שוטר משמר הגבול בילד אחמד חוסאם יוסף מוסא, בן 11, תושב נייעליון. באתר דובר צה"ל צוין כמה שעות לאחר האירוע כי,

"...בעקבות הדיווח הורה אלוף פיקוד המרכז, אלוף גדי שמני, על ביצוע תחקיר מבצעי, ובמקביל תיאם ראש המנהל האזרחי, תת-אלוף יואב פולי מרדכי, מול הגורמים הפלסטינים, תחקיר רפואי משותף לבדיקת האירוע. מתחקיר ראשוני שנערך בשעות האחרונות עלה, כי כוח שהיה בשטח ביצע ירי לפיזור הפגנות לעבר קבוצת מפגינים שביצעה פעילות שהפרה את הסדר הציבורי במקום, לרבות פגיעה בגדר וידוי אבנים לעבר כוחות הביטחון. יש להדגיש, כי הנושא עדיין נבדק לעומק על ידי צה"ל ומשטרת ישראל".

אולם מתחקיר שערך בצלם עולה תמונה שונה. מהמידע שבידינו עולה כי ביום האמור בסביבות השעה 18:00 התקיימה תהלוכת מחאה שקטה של תושבי הכפר נייעליון, נגד בניית גדר ההפרדה במרחק של כקילומטר דרומית לכפר. בתהלוכה השתתפו כמאה אנשים, מחציתם ילדים ובני נוער מתחת לגיל 18. במסגרת התהלוכה לא היה ידוי אבנים ולא היו פעולות להפרת הסדר הציבורי. יש לציין שבשעה האמורה, הסתיים כבר יום העבודה להקמת הגדר והפועלים עזבו את המקום. כמו כן, כאשר התהלוכה הגיע למקום בו מתנהלות העבודות להקמת הגדר, לא היו נוכחים אנשי כוחות הביטחון.

רחוב התעשייה 8, ת.ד. 53132, ירושלים 91531, טלפון 6735599 (02), פקס 6749111 (02)
8 Hata'asiya St. (4th Floor), P.O.Box 53132, Jerusalem 91531, Tel. (02) 6735599, Fax (02) 6749111
mail@btselem.org http://www.btselem.org

כחמש דקות לאחר שהגיעו האנשים שבתהלוכה למקום העבודות להנחת הגדר, הגיח גייפ של משמר הגבול מכיוון מערב לכיוון מזרח. אחד מהשוטרים ירד מאחורי הגייפ וזרק רימון, ככל הנראה רימון הלם לעבר התושבים. כמו כן, השוטר שנהג בגייפ ירד גם הוא וכיוון את הרובה שלו לעבר האנשים שהשתתפו בתהלוכה והיו פזורים במטע הזיתים הסמוך. השוטר הזה ירה לפחות קליע אש אחד לעבר התושבים. הקליע פגע בראשו של הילד אחמד מוסא, בן ה-11. כתוצאה, גולגולתו של הילד נפתחה וחלקים מהמוח שלו נפלו לקרקע. הוא מת במקום.

שני בחורים שהשתתפו בתהלוכה הרימו את אחמד ז"ל ורצו חזרה לכיוון הכפר. אמבולנס של הסהר האדום פינה את גופתו לבית החולים ברמאללה.

מהמידע שבידי בצלם עולה כי שוטרי משמר הגבול ירו רימון הלם וירי אש חיה לעבר התושבים, באופן שרירותי וללא הצדקה. הירי נעשה בניגוד מוחלט להוראות הפתיחה באש שכס התושבים לא עסקו בהפרת הסדר הציבורי בצורה כלשהי, לא כל שכן באופן שהיה בו כדי לסכן את אנשי כוחות הביטחון, באופן המצדיק ירי לעברם.

מיד עם הגעתם ירו השוטרים את הרימון והקליעים ללא אזהרה מוקדמת וללא שקראו לתושבים להתרחק או לעזוב את המקום.

אבקש לדעת:

1. האם הסתיים התחקיר המשותף לצה"ל ולמשטרת ישראל? אם כן, מה הן מסקנותיו?
2. האם נפתחה חקירת מח"ש לברור נסיבות הריגתו של הילד אחמד מוסא ז"ל? אם לא, אבקש לדעת מאילו נימוקים.

אודה להתייחסותך המהירה.

בברכה,

אנטיגונה אשקר

בצלם

העתק:

- סא"ל סיגל משעל-שחורי, הפרקליטה לעניינים מבצעיים, באמצעות פקס: 03-5126475.

בצלם

בצלם - מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים (ע.ר.)
بتسيلم - مركز المعلومات الإسرائيلي لحقوق الإنسان في الأراضي المحتلة
B'Tselem – The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories

06/8/08
ש.מ. 12702

לכבוד:
עו"ד הרצל שבירו
מנהל המחלקה לחקירות שוטרים
פרקליטות המדינה
רח' הרטום 8
ת.ד. 45208
ירושלים 91450

בדואר רשום ובאמצעות פקס: 5412416

שלום רב,

הנדון: ב-30.7.08, ירה שוטר משמר הגבול בראשו של יוסף עמירה ופצע אותו קשה.
ב-4.8.08, מת עמירה ז"ל מפצעיו בבית החולים ברמאללה.

ביום רביעי, 30.7.08, בסביבות השעה 19:00 בערב, ירה שוטר משמר הגבול, מגיף חולף, בראשו של הנער יוסף עמירה, בן 17.5. באותה עת, עמד יוסף בפתח ביתו של מוחמד עמירה, הקרוב לכניסה לכפר ניעלין וצפה יחד עם חבריו בעימותים שהתנהלו מידי פעם בין בחורים מהכפר ושוטרי משמר הגבול.

שוטר משמר הגבול, שככל הנראה ישב במושב הסמוך למושב הנהג, ירה צרור כדורי גומי, מטווח קצר, לעבר יוסף עמירה. כתוצאה, חדרו שני כדורי גומי לראשו של יוסף והוא נפצע קשה.

יוסף הועבר לבית החולים ברמאללה ושם קבעו הרופאים שהוא במצב של מוות מוחי. ב-4.8.08, נפטר יוסף עמירה ז"ל מפצעיו.

מתחקיר שערך בצלם עולה כי יוסף וחבריו עמדו בפתח הבית של מר מוחמד עמירה והביטו במתרחש בכפר. בעת הירי, בסביבות השעה 19:00 בערב, המצב היה רגוע ולא התנהלו עימותים בין שוטרים לתושבי הכפר. יוסף ז"ל וחבריו לא יידוע אבנים ולא נקטו בשום פעילות שהייתה עלולה לסכן באופן כלשהו את חיי השוטרים.

רחוב התעשייה 8, ת.ד. 53132, ירושלים 91531, טלפון 6735599 (02), פקס 6749111 (02)
8 Hata'asiya St. (4th Floor), P.O.Box 53132, Jerusalem 91531, Tel. (02) 6735599, Fax (02) 6749111
mail@btselem.org http://www.btselem.org

שוטר משמר הגבול שירה לעבר יוסף עמירה, עשה זאת באופן שרירותי, ללא הצדקה ובמטרה לפגוע, שכן הירי בוצע לעבר פלג הגוף העליון. מיותר לציין שהירי נעשה בניגוד מוחלט להוראות הפתיחה באש.

לאור חומרת האירוע אבקש כי תורה לאלתר על פתיחת חקירת מח"ש לברור נסיבות הריגתו של יוסף עמירה ז"ל.

אודה לך אם תעדכן אותי על המשך צעדיך.

בברכה,

אנטיגונה אשקר

בצלם